

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému **J. V.** pre pokračovací trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 30. mája 2013 v Bratislave dovolanie obvineného J. V., podané prostredníctvom obhajcu JUDr. J. H., advokáta, Advokátska kancelária, L. X., B. proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2012 sp. zn. 2 To 90/2011 a rozhodol

t a k t o:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného J. V. **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom z 30. mája 2011 sp. zn. 2 T 188/2008 bol obvinený J. V. uznaný za vinného v bodoch 1/ až 4/ z pokračovacieho trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a v bode 5/ z prečinu nezaplatenia dane podľa § 278 ods. 1 Tr. zák. č. 300/2005 Z. z. účinného od 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

1. ako konateľ spoločnosti T. - C. E. - V., spol. s r.o., ul. B. č. X., X. X. N. M. N. V., IČO: X., podal na Daňovom úrade v Novom Meste nad Váhom daňové priznanie pre daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie I. štvrt'rok 2004 za daňový subjekt T. - C. E. - V., spol. s r.o., kde v predmetnom daňovom priznaní si neoprávnene uplatnil odpočet dane z pridanej hodnoty vo výške **94.715,- Sk** z dodávateľskej faktúry č. 20030194 zo dňa 29.01.2004 od spoločnosti I. T., s.r.o., S. L., T., IČO: X., pričom k

uskutočneniu obchodu medzi spoločnosťou T. - C. E. - V., spol. s r.o. a spoločnosťou I. T., s.r.o., vyplývajúceho z uvedenej faktúry, nedošlo.

2. ako konateľ spoločnosti T. - C. E. - V., spol. s r.o., ul. B. č. X., X. X. N. M. N. V., IČO: X., podal na Daňovom úrade v Novom Meste nad Váhom daňové priznanie pre daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie II. štvrťrok 2004 za daňový subjekt T. - C. E. - V., spol. s r.o., kde v predmetnom daňovom priznaní si neoprávnene uplatnil odpočet dane z pridanej hodnoty vo výške **108.195,- Sk** z dodávateľskej faktúry č. 12104 zo dňa 20.06.2004 od spoločnosti A., s.r.o., B. X., P., IČO: X., pričom k uskutočneniu obchodu medzi spoločnosťou T. - C. E. - V., spol. s r.o. a spoločnosťou A., s.r.o., vyplývajúceho z uvedenej faktúry, nedošlo,
3. ako konateľ spoločnosti T. - C. E. - V., spol. s r.o., ul. B. č. X., X. X. N. M. N. V., IČO: X., podal na Daňovom úrade v Novom Meste nad Váhom daňové priznanie pre daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie III. štvrťrok 2004 za daňový subjekt T. - C. E. - V., spol. s r.o., kde v predmetnom daňovom priznaní si neoprávnene uplatnil odpočet dane z pridanej hodnoty vo výške **99.465,- Sk** z dodávateľskej faktúry č. 20304 zo dňa 05.08.2004 od spoločnosti A., s.r.o., B. X., P., IČO: X., a dodávateľskej faktúry č. 197307 zo dňa 10.08.2004 od spoločnosti A., s.r.o., B. X., P., IČO: X., pričom k uskutočneniu obchodov medzi spoločnosťou T. - C. E. - V., spol. s r.o. a spoločnosťou A., s.r.o., vyplývajúcich z uvedených faktúr, nedošlo,
4. ako konateľ spoločnosti T. - C. E. - V., spol. s r.o., ul. B. č. X., X. X. N. M. N. V., IČO: X., podal na Daňovom úrade v Novom Meste nad Váhom daňové priznanie pre daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie IV. štvrťrok 2004 za daňový subjekt T. - C. E. - V., spol. s r.o., kde v predmetnom daňovom priznaní si neoprávnene uplatnil odpočet dane z pridanej hodnoty vo výške **217.667,- Sk** z dodávateľskej faktúry č. 200904 zo dňa 14.10.2004 od spoločnosti A., s.r.o., B. X., P., IČO: X., z dodávateľskej faktúry č. 26709 zo dňa 03.11.2004 od spoločnosti A., s.r.o., B. X., P., IČO: X., a dodávateľskej faktúry č. 29008 zo dňa 08.12.2004 od spoločnosti A., s.r.o., B. X., P., IČO: X., pričom k uskutočneniu obchodov medzi spoločnosťou T. - C. E. - V., spol. s r.o. a spoločnosťou A., s.r.o., vyplývajúcich z uvedených faktúr, nedošlo,

čím svoju daňovú povinnosť z dane z pridanej hodnoty za rok 2004 neoprávnene znížil o celkovú sumu **520.042,- Sk** (17.262,23 Eur),

5. za daňový subjekt T. - C. E. - V., spol. s r.o., ul. B. č. X., X. X. N. M. N. V., IČO: X., nezaplatil splatnú daň, ktorú mu vyrubil Daňový úrad v Novom Meste nad Váhom za zdaňovacie obdobie I. štvrťrok 2004 platobným výmerom č. 643/230/29934/06 zo dňa 03.07.2006, právoplatným dňa 08.11.2006 vo výške 94.715,- Sk, za zdaňovacie obdobie II. štvrťrok 2004 platobným výmerom č. 643/230/29935/06 zo dňa 03.07.2006, právoplatným dňa 08.11.2006 vo výške 108.195,- Sk, za zdaňovacie obdobie III. štvrťrok 2004 platobným výmerom č. 643/230/8674/07 zo dňa 13.03.2007, právoplatným dňa 17.07.2007 vo výške 99.465,- Sk, za zdaňovacie obdobie IV. štvrťrok 2004 platobným výmerom č. 643/230/8675/07 zo dňa 13.03.2007, právoplatným dňa 17.07.2007 vo výške 217.667,- Sk, čím spôsobil dlh voči štátnemu rozpočtu Slovenskej republiky vo výške **520.042,- Sk** (17.262,23 Eur).

Za to mu okresný súd uložil podľa § 148 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 s použitím § 35 ods. 1, 2 a § 40 ods. 1 tohto trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obvinený J. V. a okresný prokurátor v Novom Meste nad Váhom.

Krajský súd v Trenčíne o týchto odvolaniach rozhodol rozsudkom z 19. júna 2012 sp. zn. 2 To 90/2011 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o vine v bode 5/ a v celom výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. za skutky pod bodmi 1/ – 4/ napadnutého rozsudku kvalifikované ako pokračovací trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 uložil obvinenému J. V. podľa § 148 ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov, výkon ktorého mu podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 podmienene odložil na skúšobnú dobu 2 (dvoch) rokov.

Pre skutok pod bodom 2/ obžaloby (skutok v bode 5/ rozsudku okresného súdu), kvalifikovaný ako prečin nezaplatenia dane podľa § 278 ods. 1 Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, krajský súd podľa § 285 písm. b/ Tr. por. obvineného J. V. oslobodil spod obžaloby.

Odvolanie okresného prokurátora krajský súd podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal obvinený J. V. prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie, ktoré opieral o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., že rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, resp. na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Podstata jeho argumentácie spočíva v tom, že keby aj falšoval faktúru, nie je to verejná listina a nie je to trestné. Trestné je to, ak neexistuje práca, tovar, dopravné a iné náklady a páchatel' falšovanými dokladmi neexistujúce náklady odpočíta a tým spôsobí skrátenie dane. V daňovom konaní však správca dane nedokazuje, či daňový doklad je krytý prácou, či tovarom. Trestným však nemôže byť, ak podozrivý vyrobí a predá výrobok, pričom je úplne jednoznačné, že musel mať náklady na výrobu a materiál potrebný na vyhotovenie výrobku. Ak sa mu to započíta ako príjem a daňový základ, ale neuzná sa mu žiadny náklad, žiaden výdavok na výrobu tohto výrobku, takýto postup daňového úradu nie je správny.

Obvinený vyčítal krajskému súdu, že neodôvodnil rozsudok v súlade s ustanovením § 163 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por., lebo odkázal a osvojil si odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré však neobsahuje zdôvodnenie, ako je možné naplniť skutkovú podstatu trestného činu skrátenia dane a poistného, keď nikto nikdy neurčil výšku nákladov, ktoré objektívne museli vzniknúť a nepochybne aj vznikli a ktoré s absolútnou istotou musel orgán činný v trestnom konaní odrátať od základu dane, a teda ustáliť a objektivizovať náklady, ktoré neboli zohľadnené.

Dovoláním sa obvinený domáhal zrušenia napadnutého rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej bol uznaný vinným (zrejme mal na mysli krajským súdom nezrušenú časť rozsudku okresného súdu a výrok o treste) a aby dovolací súd v tejto časti vrátil vec odvolaciemu súdu na nové konanie a rozhodnutie.

K dovolaniu sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 2. novembra 2012 okresný prokurátor v Novom Meste nad Váhom. Podľa jeho názoru dovolacie dôvody prezentované obhajobou, napriek ich označeniu, nespočívajú v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, resp. nesprávnej aplikácii hmotnoprávneho predpisu, ale v posudzovaní vierohodnosti dôkazov a v hodnotení skutkového stavu zisteného na ich základe okresným a krajským súdom v otázke zavinenia a účinku trestného činu. Preto nemôžu napĺňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby dovolací súd dovolanie podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v prvom rade zisťoval, či dovolanie spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Zo spisového materiálu možno zistiť, že uznesením Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom z 11. apríla 2013 č. k. 2 T 188/2008-528 bolo rozhodnuté, že obvinený J. V. je účastný amnestie prezidenta republiky z 2. januára 2013 vyhlásenej pod č. 1/2013 Z. z. a podľa článku I rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky o tejto amnestii odpúšťa sa obvinenému J. V. trest odňatia slobody uložený rozsudkom Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom z 30. mája 2011 sp. zn. 2 T 188/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 19. júna 2012 sp. zn. 2 To 90/2011 s účinkom, že sa na neho hľadá, ako keby nebol odsúdený.

Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19. apríla 2013 a keďže je deklaratórneho charakteru, účinky amnestie, teda odpustenie trestu s účinkom, že sa na obvineného hľadá, ako keby nebol odsúdený, nastali už 2. januára 2013.

V súčasnosti, s účinkom od 2. januára 2013, kedy bolo vyhlásené rozhodnutie prezidenta republiky o amnestii, je vo veci obvineného J. V. taký právny stav, že neexistuje odsudzujúce rozhodnutie tohto obvineného.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Jeho zmyslom je, za prísne vymedzených podmienok, zvrátenie existencie odsúdenia páchatel'a, aby nedošlo k trestno-právnomu následku, t. j. sankcii spojenej s týmto odsúdením.

Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým sa dáva možnosť dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní) prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí, zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Keďže sa možnosť tohto opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacim stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí tento inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán, a to jednak čo do možnosti podania tohto opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní o ňom pred súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady v trestnom konaní by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna strana mala možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na najvyššom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný alebo na základe amnestie odpustený a zahladený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadá, akoby nebol odsúdený. Ak by túto možnosť mal obvinený, nutne by musela byť pripustená i u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V § 368 ods. 2 Tr. por. sú uvedené rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1, proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a/ sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na mysli. V nadväznosti na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku je zrejmé, že sa má na mysli tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až § 168 Tr. por. treba rozumieť taký, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody alebo o ochrannom opatrení. Odsudzujúcim rozsudkom teda treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadá ako na odsúdeného.

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona alebo na základe rozhodnutia súdu, pri zahľadení odsúdenia, alebo na základe rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia, že sa v zmysle zákona hľadá na páchatel'a ako keby odsúdený nebol, potom treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadá akoby odsúdená nebola.

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia neodsúdenia, ktorú zákonodarca spojil s inštitútom zahľadenia odsúdenia, nemožno ju chápať podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Zahľadenie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahľadené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti alebo recidívy trestnej činnosti. Zahľadením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahľadené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo k obnoveniu takých právnych vzťahov,

ktoré občan nemohol nadobudnúť alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a. Práve na základe toho sa aj obvinený J. V. domáhal rozhodnutia o amnestii, aby mohol preukazovať svoju bezúhonnosť v správnom konaní pred administratívnymi orgánmi.

Keďže v dôsledku toho, že odsúdenie bolo zahladené, môžu vznikáť nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak aby neexistovala podmienka bezúhonnosti, potom by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán v trestnom konaní alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po zahlodení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v takom prípade, keď už je odsúdenie zahladené a na obvineného sa hľadá akoby nebol odsúdený, aby generálny prokurátor, eventuálne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúceho k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takeého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatel'a spočívajúce v tom, že sa na neho hľadá akoby nebol odsúdený. Dobrodennosť, ktorá dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, by strácala svoj zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatne zahladené odsúdenie na základe amnestie prezidenta republiky s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona (alebo na základe rozhodnutia súdu), resp. na základe amnestie stav zahlodenia odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť i to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, už ho nemôže podať, resp. ak ho podal, nemožno na jeho základe na existujúcom právnom stave nič meniť.

V predmetnom prípade vychádzajúc z danej zákonnej fikcie neodsúdenia obvineného J. V. považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie za neprípustné, lebo nesmeruje proti existujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému by ho bolo možné podať v zmysle § 368 ods. 1 a 2 Tr. por. Preto dovolanie obvineného J. V. podľa § 382 písm. f/ Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 30. mája 2013

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová